

Mackó úr a Balatonon.

3. rész

Tovább sétáltak s egy meredek sziklafalhoz értek. Zebike mindjárt nekiiramodott, hogy fölmásszék a sziklára. Mackó úr utána kiáltott:

- Megállj, Zebike, mert fülönfoglak!

Mackó úr meglepetve ejtette ki mancsából a sétabotot, mert valaki dörgő hangon még egyszer kiáltotta:

- Megállj, Zebike, mert fülönfoglak!

Zebike e kettős fenyegetésre ijedten nyargalt vissza Mackó úrhoz, aki álmétkodva dörmögte:

- Ki utánozza az én hangomat?

Dörmögve felelt az incselkedő hang is:

- Ki utánozza az én hangomat?

Mackó úr haragra lobbant és dörgő hangon kiáltotta:

- Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

Mennydörögve érkezett vissza a felelet:

- Hé, te incselkedő, kiporolom ám a hátadat!

- Az enyémet?

- Az enyémet... - hangzott a felelet.

Mackó úr fölnevetett.

- Hahaha, a tiédet?

- Hahaha, - kacagott vissza az ismeretlen, - a tiédet...

Ez több volt, mint amennyit a tányértalpú familia e tagja elviselhetett. Elhatározta magában, hogy megcsípi a csúfokodót, akiről azt sejtette, hogy valószínűleg Róka Miska, az ő régi ellensége. Óvatosan a szikla felé lopódzott. De akárhogy kereste, nem találta meg ellenségét. Éppen akkor ment fölfelé a hegyen az az úr s az a fiú, kik vendéglőben a szomszéd asztalnál ebédeltek. Mackó úr eléjük ment és köszönt.

- Jó napot kívánok uraságodnak és az úrfinak. Van szerencsém bemutatni magamat: én Mackó Muki földbirtokos vagyok Máramaros megyéből.

A fiú fölkiáltott:

- Jó napot. Mackó úr! Örvendek, hogy színről-színre megismerhetem becses személyét. Ezek a bocskok, ugyebár?

- Igen, ezek a kis mihasznák a bocskok. Hé, szájtátók, csináljatok hamar szép pukkedlit!

A bocskok közelebb léptek, ügyetlenül meghajtották magukat s eközben Zebike a fiúcskának, Dorka pedig a papájának a lábára hágott. (Hiszen azért medvebocskok az Istenadták!)

Mackó úr zsörtölődött.

- Már megint letiporjátok az emberek lábát? Nem tudtok vigyázni?

A fiúcska jókedvűen kezét nyújtotta a bocskoknak,

- Jónapot, Zebulon, jónapot, Dorka! Mi szél hozta erre Mackó urat?

Mackó úr a fejét vakarta, miközben ezt felelte:

- Ide jöttünk a visszhangot keresni... de egy kis bajunk akadt... valami rossz csont belénk kötött.

- Ne mondja!

- Azért is szólítottam meg uraságodat és az úrfit, hogy megkérdezzem, nem láttak-e erre csavarogni egy vörös gézengúz?

- Talán a Róka Miskát keresi Mackó úr? - kérdezte a fiú.

- Azt, azt! Erősen gyanakszom, hogy ő kelme incselkedik megint velem. Már háromszor megkerültem a sziklát, de sehol sem találom. Hej, ha megcsípem!

Az úr közbeszólt:

- Aztán mivel incselkedett a gézengúz?

- Hát kérem, - felelt elkeseredetten Mackó úr, - akármit mondtam, azt visszakiabálta.

- Mindent visszakiáltott, amit Mackó úr kiáltott?

- Mindent! Ugy-e, milyen szemtelenség?

Az úr mosolygott, a fiú pedig nevetett és ezt mondta:

- De, Mackó bácsi, hiszen nem Róka Miska kiáltotta azt vissza!

- Hát kicsoda?

- A visszhang.

Mackó úr bámult.

- A vissz-ha-ang?!

- Igen, a híres tihanyi visszhang, mely tizennégy szótagot is visszakiált. Hallgassa csak.

A fiú ezt kiáltotta a sziklafal felé:

- Hős vértől pirosult gyásztér, sóhajtva köszöntlek!

A visszhang az egész verssort - mindenki tudja, melyik vers első sora ez! - visszakiáltotta.

- Látja, Mackó bácsi, - fordult a fiú a tekintetes úr felé, - ilyen nagyszerű a tihanyi visszhang.

- Bruhaha, hahaha! - hallatszott most a tekintetes úr mögött. Mackó úr megfordult. Zebulon nevetett.

- Mit nevensz, te golyhó?

- Azon nevetek, hogy Mackó bácsi előbb meg akarta enni, most pedig meg akarta fogni a tihanyi visszhangot.

Zebike tányértalpú rokona elvörösödve dünnyögte:

- Elhallgass, fickó!

A fiú ezt kérdezte:

- Mackó bácsi, nem kiált maga valamit a visszhangnak?

- De bizony kiáltok!

Ezzel kieresztette a hangját:

- Én vagyok nemes, nemzetes Mackó úr, a híres nevezetes utas!

A visszhang pontosan visszakiáltotta:

- Én vagyok nemes, nemzetes Mackó úr, a híres nevezetes utas!

- Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

A visszhang visszafelelt:

- Nem te vagy, csacsi, én vagyok!

Mindenki nevetett.

- Látja, Mackó bácsi, mindent visszakiált a visszhang! - szólt a fiú.

Most Zebulon kiáltotta:

- Én vagyok Tányértalpú Zebulon!

Dorka pedig ezt:

- Visszhang bácsi, kezét csókolom, én vagyok a Dorka!

A visszhang egyiknek sem maradt adósa, mindegyiknek visszakiáltotta a mondókáját. A bocsok tapsoltak örömben.

A visszhang a tapsot is visszatapsolta.

Mikor utasaink kimulatták magukat a visszhanggal, elbúcsúztak új ismerőseiktől és kocsin visszatértek Füredre.

Itt elsétáltak a balatonparti parkba, ahol figyelmüket egy szobor vonta magára.

Mackó úr megkérdezte egy ott sétáló fehérsapkás úrtól:

- Kinek a szobra ez, uram?

- Híres magyar költő szobra ez, a Balaton költőjének szobra, melyet a hálás utókor itt, a magyar tenger partján állított föl.

A bocsok a szobron levő nevet betűzgették, Mackó úr pedig folytatta a kérdezősködést.

- A Balatonnak költője is van? Nem hallottam róla.

- Sohasem hallotta hírét Himfynek?

- Ez Himfy?

- Igen.

Zebulon fölkiáltott:

- Bácsi, ne higye! A szobron ez a név van: Kisfaludy.

Mackó úr megnézte a szobrot és megrovó hangon rászólt a bocsrá:

- Ne fecsegy, Zebike! Bizonyosan Kisfaludynak írják és Himfynek olvassák. Ugy-e igazam van, tisztelt uram?

A fehérsapkás úr mosolygott.

- Óh dehogy! - mondotta. - A költő neve Kisfaludy Sándor, Himfynek azért mondják, mert e néven szerepel legszebb költeményeiben.

- De miért a Balaton költője?

- Mert gyönyörű regéket írt a balatoni várromokról.

- Várromokról? Hát ilyenek is vannak a Balatonnál?

- Vannak bizony. Csobánc, Szigliget és még több.

- Ej, be szeretném látni! - kiáltott föl Mackó úr.

- Ha úgy tetszik, - szólt a fehérsapkás úr, - elviszem uraságodat a jahtomon.

- Mi a csudán? Mi az?

- A jaht vitorlášhajó.

- Uraságod eszerint a vitorlášhajó kapitánya?

- Az vagyok és egyszersmind tulajdonosa.

Mackó úr mancsát nyújtotta.

- Köszönöm, kapitány úr, szíves hívását és elfogadom. Én Mackó Muki, mármárosi földbirtokos vagyok, ezek pedig az öcsém és hugám. Fölveszi a bocsokat is arra a nyakra... bocsanat, a jahtra?

A kapitány megszorította a körömmel szépen megáldott mancsot.

- Szívesen, - mondotta.

- Mikor indulunk?

- Azonnal. A szél most nagyon kedvező.

- Előre tehát a balatoni várromok felé!

Elbúcsúztak Kisfaludy Sándor szobrától és a vitorlások kikötőjébe mentek. Nemsokára a vízen lebegett a hajó, melynek kifeszített vitorláiba belekapaszkodott a szél s sebesen vitte az Alsó-Balaton felé.

- Repülünk, kapitány uram, valósággal repülünk! - kiáltotta Mackó úr, aki a bocsokkal a födélzeten állt s gyönyörködve nézte, mily széleseben hasítja a kis karcsú hajó a hullámokat.

Amint kikerültek a tihanyi félsziget mellől a nyílt Balatonra, elébük tárult az egyenes somogyi part fürdőhelyeivel és halmos-völgyes hátterével, melyen hosszú aranysárga táblák mosolyogtak: búzaföldek.

- Ni, ott van Siófok! - kiáltották a bocsok. - Hát ez a tündérváros micsoda?

- Balaton-Földvár, - felelt a kapitány.

- Ejnye, be szép!

Csakugyan gyönyörű fürdőhely ez a Földvár! A Balaton somogyi partjának gyöngye. A parton és a hegyoldalban pompás nyaralóházak sorakoznak; a hegy tetején is szép tornyos épületek emelkednek ki a zöld lombok közül. A part mentén, a vízen tarkabarka fürdőházak pihennek, melyek körül fekete pontok nyüzsögnek: a fürdő emberek feje. A bocsok figyelmét azonban nem ez kötötte le, mert ujjongva fölkiáltottak:

- Nini, Mackó bácsi, fenyves!

Mackó úr a jelzett irányba nézett. A hegyoldalban és a hegy alatt árnyékos fenyőerdő sötétlett. Keskeny útain padok fehérlettek.

- Az ám, fenyves! - kiáltott a tekintetes úr. - Üdvözöllek, drága túlevelű fáim! Amióta Mármarost elhagytam, nem találkoztam veletek.

- Be jó lenne a fenyőfák közt hancúrozni! - sóhajtottak a bocsok.

A vitorlás sebesen siklott a hullámokon. Földvár mind jobban kisebbedett s helyébe új képek nyomultak. A kapitány fölvilágosítást adott a helységekről.

- Ez a csinos helység, itt a somogyi parton, melynek fürdőházai a parton vannak. Szemes: ott, ahol azok a vörös, zöld fürdőházak guggolnak a vízen, ott van a szép

Lelle... Mindkettő kellemes fürdőhely, melyben sokan nyaralnak. Hanem most vessenek egy pillantást a túlsó partra... ott van Zala megye.

Mackóék odanéztek és fölkiáltottak meglepetésükben.

- Óh, be szép ez a Zala megye! - lelkesedett a tekintetes úr. - Nem is láttuk ilyen szépnek, mikor Zalában voltunk.

- Régi mondás, - szólt a kapitány, - hogy Zala legszebb Somogyban. Mi most a somogyi oldalon vagyunk, innen látjuk meg legszebben Zalát.

A partot szép magas hegyek koszorúzták, melyek részint cukorsüveg alakúak, részint olyan csonkák voltak, mintha valami óriás a késével leszelte volna a kúpjokat. Mindegyiken várrom látszott. A Balaton partján számos öböl mosolygott, melyek folytatását kedves völgyek alkották.

- Itt vagyunk hát a várromok birodalmában! - szólt Mackó úr.

- Igen, itt vagyunk. Az egyik várrom, mely innen látszik, Csobánc, a másik Szigliget, a harmadik a Szent György hegyen van... Hopp, de mit látok!

- Mit, kapitány uram?

- Baj van! A Badacsony pipál.

A badacsonyi hegy tetején füstformájú felhő lebegett. Mackó úr fölkiáltott.

- Aha, a Badacsony! Ezt ismerjük. Ez a koporsó-formájú hegy az, ugy-e, melyen az a jó bor terem?

- Bölcsen tudja uraságod.

- Ni, csakugyan pipál! Talán örömeben, hogy sok jó bor terem az idén rajta. Hadd pipáljon az öreg! Baj az?

A kapitány Tihany felé mutatott.

- Baj ám, mert a tihanyi hegy lába is a levegőben lóg.

- A levegőben? Az ám!

A tihanyi hegy ugyanis felhőbe volt burkolva, csak a teteje látszott ki. Erről mondja a nép, hogy a levegőben lóg a lába.

- Hadd lógassa, ha tetszik neki! - mondotta Mackó úr jókedvűen.

- Csakhogy ez azt jelenti, hogy eső lesz.

Hirtelen szélroham támadt, mely csaknem elvitte Mackó úr kalapját. A tekintetes úr legyűrte a süvege elejét és fölkiáltott:

- Teringette, felhőben van az egész égboltozat. De ilyen gyorsan! Ki hitte volna? Az előbb még kék volt az ég.

A kapitány a levegőbe mutatott.

- Hallja, hogy vijjognak a sirályok? Vihar lesz.

A sirályok, ezek a szép fehér madarak vijjogva röptek a szélben, a magasra emelkedő hullámok fölött. A Badacsony fölül gyorsan jött egy nagy sötétszürke felhő és az ég, a víz, a levegő egyszerre sötét lett.

Az eget tüzes csík hasította végig és reccsenés, ropogás következett utána. Villámlott és mennydörgött.

- Föl a vihar-vitorlával! - kiáltott matrózainak a kapitány.

A hajó orrán megjelent a vihar-vitorla, de már akkor Mackóék hasztalan néztek Somogyba, Zalába, nem láttak egyebet mindenfelül tornyosodó hullámhegynél. A hajócska irtózatosan bukdácsolt a hullámokon, melyek hol fölkapták szinte a fellegekbe, hol lelökték - úgy tetszett - a Balaton fenekére.

Mackó úr, aki tengeri vihart is megért már, bátran viselte magát, a bocsok azonban összebújtak és keservesen vinnyogtak.

- Vigyázz, hullám jön! - kiáltott a kapitány.

Mackó úr belekapaszkodott a vitorla rúdjaiba. A másik pillanatban a hullám keresztülcsapott a hajón, utána másik, harmadik hullám...

Hajh, mily borzalmas utazás volt ez! Az ég oly sötét volt, hogy alig lehetett látni valamit. A vihar rettenetesen bömbölt, a vitorlakötelek csikorogtak, a hajócska recsegett-ropogott... A cikázó villám fényénél a Balaton irtózatosan szép látványt nyújtott. Mintha fenekestül felfordult volna... Mindenütt sötétzöld hullámok emelkedtek az égnek, eszeveszettül nyargalva és tetejükön fehér tajték habzott.

- Teringette! - mormogta Mackó úr, - a tengeren sem volt ekkora vihar. Ej, ez a kis Balaton! Huhhh!

Egy hajón átsapó óriási hullám elvitte a kalapját. Kis híja, hogy a tekintetes urat is magával nem vitte.

- Kapitány úr, végünk van! - ordított föl a parancsnoki helyre.

- Miért?

- Mindjárt nyakon csíp a Balaton és elvisz magával.

- Hát majd a hajóhoz köttetem.

Egy matróz Mackó urat is, a bocsokat is egy cölöphöz kötötte. A tekintetes úr fölsóhajtott:

- Sohasem hittem volna, hogy engem, a híres tengerjáró utast, a Balatonon meg kell kötözni!

Pedig az orkán még csak most kezdett Isten igazában tombolni. A mennydörgés percre sem szünetelt: mintha folyton száz ágyú bömbölne... A villám sárga kígyója szakadatlanul lecsapott a vízre, csattogva, recsegve... A tajtékos, fehérfejű, sötétzöld hullámok átzúdultak a jahton, úgy, hogy néha szinte eltemették...

Mackó úr, a nagy tengerész, ennek láttára megrendült.

- Teremtőm, - sóhajtotta, - a tenger vihara játék volt ehhez képest. A partot sem látom... Ej, nem adnám egy hordó mézért, ha már a parton lennék! Csak legalább elhoztam volna a mentőövet!

A vihar bömbölésén áthallatszott egy matróz rémült kiáltása:

- Víz ömlik a fenekére! Elmerülünk!

Az orkán irtóztató ereje megrongálta a hajót s a víz beömlött.

- Lapátra! - kiáltotta a kapitány.

A matrózok munkához láttak. Eddig is lapátolták a vizet, melyet a hullámok bevittek, de most mind hozzálátott a víz kimeréséhez.

Mackó úr fölkiáltott:

- Oldozzanak föl! Lapátolom én is a vizet!

Fölordozták, de a következő pillanatban újra hallatszott a vészkiáltás:

- Süllyedünk!

- Mentő-csónakra! - kiáltotta a hajó parancsnoka, tengerész-kapitányhoz méltó nyugalommal. A matrózok beleugráltak a csónakba és belesegítették a bocsokat és

Mackó urat is. Utolsónak a kapitány ugrott bele. A kötelet, mely a kis csónakot a hajóhoz kötötte, baltával elvágta, néhány evező-csapás és messzire távolodtak a hajótól... A hullámok elragadták... Mi volt ez a kis csónak a vihartól fölvert, rettenetes hullámokban? Dióhéjnak tetszett.

Mackó úr szeme a hajót kereste. Még látta, amint féloldalra dűlve, lassan süllyedt... Aztán egy óriási hullám jött, mely a csónakot pelyh gyanánt röptette tova... Mikor Mackó úr újra fölvetette a szemét, a hajó eltűnt.

- Csakhogy itt vagyok ebben a csónakban! - dünnyögött az öreg. - Hajh, de mi lesz ezután?

Rémüldözve nézte a hullámokat, melyek az eget verték. Fölkapták a csónakot, meg ledobták az örvénybe. Minden pillanatban úgy tetszett, hogy felborul. Mackó úr leordított a mélységbe:

- Hej, te Balaton, vén óriás, még most is haragszol, ugy-e, rám? Küldök neked egy puttony paradicsom-almát, ha megbocsájtasz!

A Balaton azonban nem békült meg. Még jobban viharzott. Egyszer egy toronymagas hullám jött a hátuk mögött vészes morgással.

- Bocsok, kapaszkodjatok! - bömbölt Mackó úr.

A bocsok, akik se élők, se holtak nem voltak már, belekapaszkodtak Mackó úrba... A hullám elérte a csónakot. Fölkapta a kis alkotmányt és fölfordította... Mackó úr behunyta a szemét.

Mackó úr a következő pillanatban úgy érezte, hogy irtózatosan zúg a füle... Kinyitotta a szemét és minden sötét volt körülötte. Valami a nyakát szorongatta.

- A víz alatt vagyok! - futott át agyán a gondolat. - Az óriás nyakoncsípott...

Irtózatossággal nagyot rúgott magán és feje fölbukott a víz alul. Akkor látta, hogy nem az óriás csípte nyakon, hanem Zebike, aki görcsösen a nyakába csimpeszkedett. Dorka a gallérjába fogódzott.

Mackó úr prüszkölve, krákogva igyekezett magát a víz színén fenntartani. Egy darabig sikerült is ez, de a hullámok folyton elsodorták. Amint lélekzetre nyitotta a száját, a víz özönrel tódult a torkába... Egyszer még fölmerült... aztán elsötétedett minden körülötte...